

לך חמש סלעים" — חייב הוא ליתן לו לכהן חמש סלעים, כיון שהודה לו על כך בכתב ידו.

ואולם, בנו — אינו פדוי, כאשר ישלם לכהן את חמשת הסלעים שהתחייב לו בשטר. כי תשלום זה לא יהא "פדיון הבן", אלא ייחשב לפרעון חוב, על מה שהודה והתחייב לו בכתב ידו [מבלי שחתם בו הוא עצמו] בחמש סלעים.

והניחה הגמרא, שבדין זה מחדשת המשנה שהוא חייב ליתן לכהן חמש סלעים משום שכך הודה לו בשטר, לפי שהתחייב לו על כך בהודאתו בכתב ידו, מבלי שיחתמו בו עדים.

ודין זה, הוא כדברי רבי יוחנן, שהודאה בכתב ידו נחשבת כאילו ייחד עדים ואמר להם אתם עדי, שאז הודאתו מחייבת אותו.

וזהו חידושה של הלכה זו, שיש לנהוג כרבי יוחנן, ולהוציא מדברי ריש לקיש.

שאם לא כן, אלא מדובר שנותן לכהן שטר שחתומים עליו שני עדים שהוא חייב לו חמש סלעים, והוא שטר רגיל, המעיד על חוב קיים, ואינו שטר "הודאה" בכתב ידו היוצרת חיוב — מדוע אין בנו פדוי כאשר הוא ישלם את חמשת הסלעים?

יש בדבר, היות שעצם ההתחייבות נעשית בדבור גרידא, בלי שום קנין, וכמו שאמר רב גידל. ובשטר עצמו אין כל חידוש, כי השטר הוא רק עדות על ההתחייבות שנוצרה בדבור, אך אין הוא הגורם לעצם ההתחייבות.

ועתה מביאה הגמרא ראייה אחרת לדברי רבי יוחנן, שהודאה בשטר בכתבת ידו נחשבת כהודאה המחייבת, כאילו אמר "אתם עדי".

יש שוני מהותי בין שטר שחתומים עליו עדים, שהוא מעיד על חיוב ממוני קיים, אך אינו יוצר התחייבות בעצם כתיבתו, לבין שטר בכתבת ידו, ללא חתימתו, שהינו שטר היוצר התחייבות, על ידי כתיבת ההודאה בשטר.

וגם לפי רבי יוחנן, הסבור שאפילו אם לא אמר בשעה שמוסר את השטר "אתם עדי", נחשבת הודאתו כאילו אמר זאת כיון ש"אלימא מילתא דשטרא", קיים חילוק זה, וכפי שיתבאר להלן.

תא שמע ממה ששינינו במשנה במסכת בכורות [נא א]:

מי שנולד לו בן בכור, וחייב לפדותו בחמשה סלעים מן הכהן, וכתב לכהן שטר בכתב ידו "שטר זה הוא לראיה שאני חייב

בנדוע ביהודה [חו"מ קמא כח] שגמר דעת בלבד אינו קונה, ואין זו אלא תקנת חכמים.

ורבינו חננאל, וכן התוס' בשם רבינו תם, סוברים שהמחלוקת של האמוראים אם ניתנו הדברים להכתב, היא מחלוקת אם צריכים לכתוב, משום שבדבור גרידא לא חלה ההתחייבות.

גמירות דעת מוחלטת, וכל מהותו של הקנין היא כדי ליצור גמירות דעת על ידי מעשה הקנין, ולכן, כאן שמתקבלת הגמירות דעת מכח ההנאה, אין צורך למעשה קנין, כי כאמור, גמירות הדעת היא כל מהות הקנין.

ואילו המאירי הביא דעה הסוברת שרב גידל אמר רב מסתמך על תקנת חכמים, וכן כתב